

ABSTRAKT

Postavení a činnost centrální banky

Centrální banky jsou velice mocné instituce a centrální bankovníctví je velice komplexní disciplína. Měnová politika se, jakožto nejdůležitější činnost centrálních bank, stala hlavním nástrojem makroekonomické stabilizace. Cílem mé práce bylo analyzovat všechny oblasti aktivit centrálních bank, se zaměřením zejména na měnovou politiku a její nástroje a též se zamyslet nad nedávnými pochybnostmi o tom, jak by měl být definován hlavní cíl centrálních bank. Tato práce též přináší přehled a analýzu současného právního postavení České národní banky z pohledu nezávislosti a odpovědnosti.

První kapitola je věnována historii centrálního bankovníctví. Druhá poskytuje přehled jednotlivých funkcí centrálních bank a třetí analyzuje nejdůležitější z nich, měnovou politiku. Poslední část mé práce je věnována České národní bance (ČNB) a je rozdělena do čtyř částí: první stručně popisuje historii ČNB, druhá detailně rozebírá jednotlivé funkce ČNB, její cíle a nástroje, které ČNB používá k jejich dosahování. Třetí část se dotýká vztahu ČNB a Evropské unie a čtvrtá část dopodrobna analyzuje právní postavení ČNB se zaměřením na její nezávislost a odpovědnost.

Doposud byla hlavním cílem většiny centrálních bank cenová stabilita a centrální banky v Západní Evropě a USA byly úspěšné v plnění tohoto cíle. Vše šlo dobře a přesto se mezinárodní finanční systém ocitl na pokraji kolapsu. Začíná převládat konsensus, že cenová stabilita negarantuje finanční stabilitu a že je ve skutečnosti často spojená s přílišným růstem úvěrů a potenciálními „bublinami“ v cenách aktiv. Stabilita cenové hladiny nadále zůstává hlavním cílem většiny centrálních bank, ale nepochybně je tomu tak stále více v kontextu stability finanční. Centrální banky tedy stojí před výzvou, jak tyto dva cíle integrovat v praxi.

Druhá část mé práce se do detailu zabývá funkcemi ČNB, jejím hlavním cílem a nástroji používanými k jeho dosahování. Zejména jsem se pak soustředila na právní postavení ČNB se zaměřením na její nezávislost a odpovědnost. Došla jsem k závěru, že v naší zemi existuje demokratický deficit způsobený skutečností, že poměrně úzká skupina lidí, kteří nejsou demokraticky voleni, má v rukou velice mocné nástroje a pravomoci a fakticky neexistuje

osobní zodpovědnost za následky jejich konání. Nezávislost by neměla zbavit centrální bankéře jejich politické odpovědnosti vůči voličům a voleným zastupitelským orgánům.

Klíčová slova: centrální bankovníctví, finanční stabilita, měnová politika, nezávislost, odpovědnost